

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

สภาพสังคมปัจจุบันได้มีความเปลี่ยนแปลงไปจากสังคมในอดีตอย่างสิ้นเชิง มีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การดำรงชีวิตประจำวันของคนในสังคมก็เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการประกอบอาชญากรรม ซึ่งในอดีตการกระทำความผิดเป็นการกระทำความผิดในลักษณะทั่ว ๆ ไป เรียกว่าอาชญากรรมตามท้องถนน (Street Crime) เช่น ลักทรัพย์ ฆาตกรรม เป็นต้น แต่ในสังคมปัจจุบันอาชญากรรมมีการพัฒนารูปแบบ และวิธีการจนมีความซับซ้อนขึ้น ลักษณะของอาชญากรรมเปลี่ยนไปเป็นองค์กรอาชญากรรม (Organize Crime) และอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime) หรืออาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) ทำให้หลายคดีที่พนักงานสอบสวนรับผิดชอบไม่ใช่คดีสามัญอีกต่อไป แต่กลายเป็นคดีพิเศษ ที่ผู้กระทำความผิดมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการของการกระทำความผิดอย่างต่อเนื่อง และตลอดเวลา ทั้งในด้านกรรมวิธีการกระทำความผิดหรือการนำเทคนิควิทยาการสมัยใหม่เข้ามาเป็นเครื่องมือประกอบการกระทำผิด ลักษณะการกระทำผิดมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและขบวนการ รวมทั้งมีเครือข่ายโยงใยระหว่างประเทศ มีความสลับซับซ้อนและละเอียดอ่อนจนทำให้เกิดความเสียหายและก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศอย่างมากมาย กล่าวคือ นอกจากจะสร้างความเสียหายโดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจการเงินการคลังของประเทศนับหมื่นล้านบาทต่อปี ในขณะที่ยังมีการกระทำผิดอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถสืบสวนสอบสวนหรือจับกุมตัวผู้กระทำผิดได้ ทำให้ส่งผลต่อเนื่องถึงความเชื่อมั่นในการลงทุนของชาวต่างประเทศ อาจทำให้ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเมือง สังคม และความมั่นคงของประเทศชาติในที่สุด นอกจากนี้แล้วสิ่งที่ไม่อาจประเมินความเสียหายได้ คือ ความสูญเสียของชีวิตร่างกาย และที่สำคัญที่สุด คือ ความสุขของคนในสังคม

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวนคดีพิเศษ โดยได้จัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้นในกระทรวงยุติธรรม มีพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรสหวิชาชีพที่ผ่านการอบรมให้เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีซึ่งเรียกว่า "คดีพิเศษ"

พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 จึงถูกตราขึ้น โดยมีบทบัญญัติให้มีพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ และวิธีการสืบสวนและสอบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งได้ให้อำนาจที่มีความเป็นพิเศษแก่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษอยู่หลายประการ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่บัญญัติไว้คล้ายคลึงกับเจ้าพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และเจ้าพนักงานของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ด้วยจุดประสงค์เดียวกันคือ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประเทศชาติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการยาเสพติด การฟอกเงิน และอาชญากรรมพิเศษอื่นๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เราจะเห็นได้ว่า กฎหมายทั้งสามฉบับ เอนเอียงไปทางหลักทฤษฎี The Crime Control Model หรือ ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ แต่บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เป็นการขอความเป็นพิเศษไปจากประชาชน เพื่อจัดการกับปัญหาใหญ่ซึ่งประเทศชาติกำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งต้องยอมรับว่า ประชาชนอาจต้องถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพบ้าง แต่เพื่อความสงบสุขของสังคม บางครั้งก็ต้องยอมให้มีการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพบ้าง

แต่อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ก็มีได้มีแต่บทบัญญัติที่เน้นเฉพาะประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเพียงอย่างเดียว โดยมองข้ามหลักในเรื่องการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไปเสียทั้งหมด กฎหมายฉบับนี้ยังกำหนดแนวทางในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้ด้วย โดยกำหนดให้มีมาตรการตรวจสอบการใช้อำนาจที่มีความเป็นพิเศษไว้ด้วย เช่น อำนาจในเรื่องการค้นโดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายศาล ก็มีวิธีปฏิบัติที่

ชัดเจนว่า ผู้ค้ำต้องแสดงความบริสุทธิ์ ก่อนเข้าค้ำ รายงานเหตุผลและผลการตรวจค้ำให้ไว้แก่ผู้ครอบครองเคหสถานหรือสถานที่ค้ำ แต่ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ก็ให้ส่งมอบสำเนาแก่ผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่ทำได้ นอกจากนี้มาตรการในการตรวจสอบในกรณีค้ำโดยไม่ต้องมีหมายหรือคำสั่งของศาล ที่กฎหมายอื่นไม่ว่าจะเป็นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ฯ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ฯ ไม่มี คือ การให้ผู้เป็นหัวหน้าในการค้ำ ส่งสำเนาบันทึก เหตุสงสัยตามสมควร และเหตุอันควรเชื่อ รวมทั้งสำเนาบันทึกการตรวจค้ำ และบัญชีทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดต่อศาลภายใน 48 ชั่วโมง เพื่อเป็นหลักฐาน และเพื่อให้ศาลซึ่งเป็นหน่วยงานกลางได้ตรวจสอบอีกชั้นหนึ่ง หลักการดังกล่าวทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้คล่องตัว แต่ก็มี การตรวจสอบเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ด้วย ส่วนอำนาจในการได้มาซึ่งข้อมูลตามมาตรา 25 การปฏิบัติการก็มีการตรวจสอบจากหน่วยงานกลางคือ ศาลเช่นกัน โดยศาลจะต้องพิจารณาว่า มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีกรกระทำผิดหรือจะมีการกระทำผิดที่เป็นคดีพิเศษ และมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษจากการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว และไม่อาจใช้วิธีการใดที่เหมาะสม หรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้ ศาลต้องพิจารณาประกอบกันทั้งหมดจึงสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต นอกจากนี้เจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าฝ่าฝืนข้อบังคับและกฎหมายอาจต้องถูกลงโทษถึงสามเท่า จึงเป็นมาตรการในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง ส่วนการใช้วิธีการสอบสวนในลักษณะสายลับ ตามมาตรา 27 ก็มีการควบคุมโดยคณะกรรมการคดีพิเศษ ที่มีหน้าที่ติดตามและประเมินผลตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกับเจ้าพนักงานซึ่งทำนอกเหนือวัตถุประสงค์ เพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น นอกจากไม่ได้รับความคุ้มครองแล้ว ยังอาจต้องรับโทษเป็นสองเท่าของความผิด หากการกระทำนั้นเป็นความผิดอาญาด้วย สิทธิและเสรีภาพของประชาชนก็ได้รับการคุ้มครองในระดับหนึ่งจากมาตรการเหล่านี้เช่นกัน

นอกจากนี้แล้วพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังมีหลักการซึ่งเป็นหลักการที่ดี ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่าจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอบสวน และช่วยคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้ด้วยคือ หลักการในมาตรา 32 ที่กำหนดให้มีอัยการหรืออัยการทหารมาร่วมสอบสวนหรือมาปฏิบัติหน้าที่กับ

พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้คำแนะนำและตรวจสอบพยานหลักฐานตั้งแต่เริ่มการสอบสวน เพื่อประสิทธิภาพในการปราบปรามการกระทำผิดที่เป็นคดีพิเศษ หลักการนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับคดีที่มีความซับซ้อนมากในทุกคดีไม่จำกัดเฉพาะกฎหมายบางฉบับ เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้การปราบปรามการกระทำผิดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่างชัดเจน และในทางกลับกันก็จะเป็นหลักประกันให้กับผู้ต้องหาที่จะได้รับการตรวจสอบว่ากระทำผิดหรือไม่ ทั้งยังเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหา เพื่อยับยั้งการสอบสวนอันมิชอบของพนักงานสอบสวนที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการสอบสวน นอกจากนี้ยังทำให้การทำคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้คดีไม่ต้องขึ้นไปสู่ชั้นศาลโดยไม่จำเป็น และคดีซึ่งขึ้นสู่ศาลก็จะมีสถิติในการถูกยกฟ้องน้อยลงด้วย อันเป็นผลดีแก่ทุกฝ่าย

หลักการอีกประการหนึ่งในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นหลักการที่ดี คือ หลักในมาตรา 30 เรื่องการแต่งตั้งที่ปรึกษาคดีพิเศษ ถือเป็น การเปลี่ยนแปลงระบบการทำงานให้เป็นบูรณาการมากขึ้นโดยทำให้มีหลายหน่วยงานมาร่วมทำงานกันในลักษณะบูรณาการ บุคคลจากหลายหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญต่างๆ กัน ตลอดจนนักวิชาการผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน บุคคลเหล่านี้มีความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่การสืบสวนสอบสวน หากแต่งตั้งมาเป็นที่ปรึกษาก็จะทำให้ประสิทธิภาพในการดำเนินการเพิ่มขึ้น นอกจากนี้การแต่งตั้งที่ปรึกษาที่มาจากหน่วยงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือสิทธิมนุษยชน ก็จะช่วยคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้ส่วนหนึ่งด้วย

ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า หลักการดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะทำให้สัมฤทธิ์ผลในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และความสัมฤทธิ์ผลในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงควรนำหลักการนี้ไปใช้กับการทำงานของเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่ลักษณะการดำเนินการใกล้เคียงกัน เช่นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ป.ป.ง.) รวมทั้งพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในคดีที่สำคัญ และซับซ้อนมาก ไม่ควรจำกัดอยู่แค่การดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้เพียงอย่างเดียว

อย่างไรก็ดีแม้หลักการจะดีอย่างไร แต่ถ้ากลไกที่สำคัญยิ่งในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ คือ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ ไม่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ รวมทั้งไม่มีมาตรฐานทางจริยธรรม และคุณธรรมแล้ว แม้ระบบจะดีอย่างไร ถ้าผู้ปฏิบัติไปได้ ความสัมฤทธิ์ผลทั้งทางป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมกับความสัมฤทธิ์ผลในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนคงจะเกิดขึ้นได้ยาก ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ตลอดจนการคัดสรรบุคลากร ต้องเข้มงวดโปร่งใส การติดตามและการประเมินความรู้ความสามารถ และการปฏิบัติงานต้องเข้มงวด นอกจากนี้การปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่คดีพิเศษอย่างเคร่งครัด¹ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ลดการทุจริต และประพฤติมิชอบ และปกป้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง และหากพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในกรมสอบสวนคดีพิเศษปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับความต้องการของสาธารณชน และซื่อสัตย์ต่อหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เรื่องการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของประชาชนแล้ว อำนาจหน้าที่ เงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษ ที่ได้รับ ก็คงเป็นเรื่องที่สมเหตุสมผล และคุ้มค่ากับที่สังคมได้ให้ความคาดหวัง

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การสอบสวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และการสอบสวนคดีอาญาของเจ้าหน้าที่อื่น เป็นไปตามแนวทางที่สอดคล้องกัน และเป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม ทั้งยังต้องคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญ เพื่อให้สมเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

¹ มาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมในภาคผนวก 3.

แห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งมุ่งประสงค์จะปกป้องสิทธิเสรีภาพของประชาชน ควบคู่ไปกับการรักษาความสงบสุขของสังคม ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานใช้อำนาจในทำนองเดียวกัน พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ฯ ให้สอดคล้องกัน โดยเฉพาะกฎหมายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมถึงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเอง ซึ่งยังไม่มีมาตรการในการควบคุมการใช้อำนาจหลังปฏิบัติงาน ในกรณีการค้นโดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล โดยแก้ไขให้มีมาตรฐานการตรวจสอบการใช้อำนาจเช่นเดียวกับในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ฯ คือ หลังจากค้นแล้วให้มีการส่งสำเนาบันทึกเหตุสงสัยตามสมควรและเหตุอันควรเชื่อ หรือหลักฐานอันควรเชื่อตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและสำเนาบันทึกการตรวจค้น และบัญชีทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดต่อศาลภายใน 48 ชั่วโมง เพื่อเป็นหลักฐานให้ศาลได้ตรวจสอบการปฏิบัติงาน อันเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

นอกจากนี้หลักการซึ่งผู้เขียนเห็นว่า เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อนทุกคดี ไม่จำกัดเฉพาะในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ฯ คือ การกำหนดให้พนักงานอัยการเข้ามาตรวจสอบและร่วมปฏิบัติงานในการให้คำปรึกษาและตรวจสอบพยานหลักฐานตั้งแต่เริ่มคดีนั้น ควรนำไปกำหนดเป็นมาตรฐานทั่วไปในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาที่มีความสำคัญ สลับซับซ้อน แม้จะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่พนักงานสอบสวนทั่วไปรับผิดชอบก็ตาม เพราะจะทำให้การปราบปรามอาชญากรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในการรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่างชัดเจน และในทางกลับกันก็จะเป็นหลักประกันให้กับผู้ต้องหาที่จะได้รับการตรวจสอบว่ากระทำผิดจริงหรือไม่ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้อีกทางหนึ่ง

ส่วนเรื่องการกำหนดให้มีการแต่งตั้งที่ปรึกษาคดี เห็นว่าควรมีการบัญญัติเพิ่มเติมในกฎหมายข้างต้น เพื่อให้มีการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ ไม่ใช่ต่างคนต่างทำผลงานที่ออกมาก็ไม่ใช่เป็นของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง แต่จะเป็นการร่วมมือกันอย่างแท้จริง เพื่อความสงบสุขของบ้านเมือง

2. ปรับปรุงโครงสร้าง และอัตรากำลังของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

จากรายงานปัญหาและอุปสรรคของกรมสอบสวนคดีพิเศษปรากฏว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีภารกิจในการสืบสวนและสอบสวนหลายคดี ซึ่งเป็นหน้าที่ของแต่ละสำนักคดีเป็นผู้ดำเนินการ เช่น สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา รับผิดชอบดำเนินการคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา สำนักคดีภาษีอากรรับผิดชอบเกี่ยวกับคดีภาษี เป็นต้น ยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบบริหารทางคดีในภาพรวม ก่อให้เกิดปัญหาความไม่เป็นเอกภาพในการทำงาน นอกจากนี้ยังไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่รับผิดชอบ กลับรอง พิจารณาคดี จัดทำสถิติ รายงานต่างๆ ให้ผู้บังคับบัญชาในการบริหารจัดการคดีทราบเพื่อกำหนดนโยบาย และไม่มีหน่วยงานกลางรับผิดชอบงานด้านการข่าว ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของงานสืบสวนสอบสวน ทำให้ส่งผลกระทบต่อระบบการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ นอกจากนี้ พ.ร.บ. การคุ้มครองพยาน พ.ศ. 2547 มีผลบังคับใช้แล้ว และมีแนวโน้มว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษ จะเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามพ.ร.บ. ดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากการจัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกับกรมสอบสวนคดีพิเศษในเรื่องการจัดให้มีการคุ้มครองและดูแลพยาน แต่โครงสร้างของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ยังไม่มีหน่วยงานรับรองภารกิจดังกล่าวแต่อย่างใด

ผู้เขียนเห็นด้วยกับแนวคิดในการปรับปรุงโครงสร้างของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้สอดคล้องกับภารกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดให้หน่วยงานในกรมสอบสวนคดีพิเศษมารองรับภารกิจในเรื่องมาตรการคุ้มครองและดูแลพยาน รวมตลอดไปถึงดูแลงานด้านคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนด้วย

นอกจากนี้ผู้เขียนเสนอให้มีการตั้งหน่วยงานขึ้นภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษ ทำหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานในคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำผิดคดีพิเศษ โดยเฉพาะคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อป้องร้องเรียกค่าเสียหายกับอาชญากรต่อไป

ส่วนปัญหาในเรื่องอัตรากำลังนั้นทางกรมสอบสวนคดีพิเศษควรเร่งสรรหาบุคลากรให้เพียงพอ กับปริมาณงาน แต่ควรมีกระบวนการสรรหาบุคลากรอย่างเข้มงวด โดยเน้นให้เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา แม้อัตรากำลังยังขาดแคลนไม่เพียงพอรองรับกับการปฏิบัติภารกิจ แต่การรับบุคลากรเข้ามาก็

ควรคัดที่คุณภาพไม่ใช่ปริมาณ และค่อย ๆ เพิ่มบุคลากรเพื่อให้พอกับการปฏิบัติการกิจต่อไปในอนาคต

3. ควรมีการปรับปรุงคุณภาพของบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ปัจจัยด้านบุคลากรมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทั้งในด้านจิตสำนึกความรู้ ความสามารถและคุณธรรม โดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่ต้องได้รับการปลูกฝัง ฝึกอบรม และมีกระบวนการในการพัฒนาอย่างถูกต้อง และต่อเนื่อง ให้มีการพัฒนาทางสภาพร่างกาย สติปัญญา และเสริมสร้างประสบการณ์ด้วยการดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในทั้งหลักกฎหมายและความรู้เรื่องต่าง ๆ รวมถึงทักษะในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่จัดทุนการศึกษาให้เจ้าหน้าที่ศึกษาต่อเฉพาะด้านทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งจัดหลักสูตรฝึกอบรมร่วมกับองค์กรอื่นและต่างประเทศ เพื่อให้มีการปฏิบัติหน้าที่ได้แบบบูรณาการ

และสิ่งสำคัญต้องจัดให้มีการอบรมด้านจริยธรรม และคุณธรรม ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมตามที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ จัดทำขึ้น โดยเน้นให้มีความเคร่งครัด และมีการลงโทษทางวินัยที่รุนแรง

สุดท้ายสิ่งที่ขาดไม่ได้ คือ การควบคุมและตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานโดย คณะกรรมการคดีพิเศษ หรือ กคพ. เป็นตัวจักรสำคัญ ในการดำเนินการตามภารกิจนี้ ต้องมีการดำเนินการที่เข้มแข็ง และจริงจัง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและสัมฤทธิ์ผลในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนอย่างแท้จริง